Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVI. Ч. 101. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 8-го ТРАВНЯ 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TURSDAY, MAY 8, 1979 No. 101. VOL. LXXXVI.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ ЗУСТРІВСЯ З ЧЛЕНАМИ ЕКЗЕКУТИВИ І КРАЙОВОЇ РАДИ УККА, ЗАКЛИКАВ ДО УЧАСТИ В МАНІФЕСТАЦІЇ

Ню Йорк, Н.Й. (В. Л-ць). — В неділю, 6-го травня ц.р. тут відбулась перша зустріч недавно прибулого із совєтських концтаборів видатного борця руху спротиву в Україні, довголітнього незламного політв'язня комуно-московських в'язниць Валентина Мороза з представниками Керівних Органів Українського Конгресового Комітету Америки. В. Мороз подякував за привітання і допомогу української спільноти в часі його голодівки і перебування у важких в'язничних умовинах, закликав до дальшої посиленої праці в користь української визвольної справи і звільнення з концтаборів Юрка Шухевича, Левка Лук'яненка, Миколи Руденка, В'ячеслава Чорновола і багатьох інших.

Хлібом і сіллю вітав Валентина Мороза при вході до великої конференційної залі адміністративний директор УККА мгр Іван Базарко, підкреслюючи велику радість усієї української діяспори, яка не тільки радіє звільненням Мороза з концтаборів, але й тішиться, що він духово і фізично здоровий і що виявляє бажання й далі, разом із свідомою частиною української спільноти працювати в напрямі визволення України і поліпшення долі українських політичних в'язнів. Квітами, зі сльозами на очах, вітали гостя діточки Таня Гірняк і Христина Головінська (від УККА і українських дітей); Софійка Зелик, Христя Червоняк і Юрко Пастернак (від Пластової станиці в Ню Йорку) і Христя Фурда від українців з далекого Кольорадо.

Словами щирого привіту вітав В. Мороза президент УККА проф. д-р Лев Добрянський, вказуючи на необхідне старання в напрямі звільнення дальших політичних в'язнів, а то й загальної амнестії. У президії, крім вже згаданих мгра І. Базарка і д-ра Л. Добрянського були ще: головний предсідник УНС і віцепрезидент УККА д-р І. Флис, проф. д-р Богдан Гнатюк, д-р В. Душник і голова КОУАО — Відділ УККА інж. Є. Івашків.

Мгр І. Базарко, керівник програми, підкреслив вартісні прикмети Валентина Мороза, що йшов за мотто Тараса Шевченка: „караюсь, мучусь, але не каюсь". І. Базарко повідомив при тому, що в суботу, 12-го

(Закінчення на стор. 4)

У Римі терористи збомбардували бюра Християнсько-демократичної партії

Рим, Італія. — У четвер вранці 3-го травня, група скрайньо-лівих терористів, які називають себе „червоними бригадами", вдерлися до головної квартири Християнсько - демократичної партії, збомбардували два поверхи та втекли, вбивши одного поліціянта та важко поранивши двох інших. Немає сумніву, що цей терористичний напад має безпосереднє відношення до передвиборчої кампанії, бо терористи залишили написи на стінах будівлі, що „ми перетворимо ці фальшиві вибори у клясову війну".

Політичні кола Італії побоюються, що цей напад це тільки перша акція терористів у зв'язку з проголошеними виборами до парляменту, які мають відбутися 3-го і 4-го червня ц. р. Президент Італії Джузеппе Сараґат та інші політичні лідери гостро засудили напад терористів і видвигнули можливість встановлення воєнного стану з уваги на заповіджену ними посилену активність. Як відомо, в березні минулого року „червоні бриґади" були схопили колишнього прем'єр-міністра Альдо Моро і пізніше вбили його.

„Завдання" молодих совєтських публіцистів

Київ. — В Ірпінському Будинку творчости письменників відбулася триденна нарада молодих публіцистів УССР, що її зорганізували Спілка письменників України, Спілка журналістів УССР та ЦК ЛКСМУ, — інформує київська „Літературна Україна". І. Цюпа — голова Комісії нарису і публіцистики СПУ, промовляючи, розказав про „велике значення публіцистичних жанрів, які є передовим розвідзагоном літератури", про значення публіцистики в „розвитку соціялістичного суспільства". „Нині головне завдання публіцистів бути на основних напрямках комуністичного будівництва в нашій країні, на передових рубежах ідеологічної боротьби з ворожим світом імперіялізму, активно виступати проти буржуазного націоналізму, шовінізму, сіонізму, підносити людину радянської доби на рівень героя, який бореться за перетворення світу в ім'я щастя усіх людей на землі, в ім'я миру і дружби між народами", — закінчив своє слово І. Цюпа.

ЗВЕРНЕННЯ

Ню Йорк, Н.Й. — З уваги на маніфестацію і зустріч із Валентином Морозом, яка відбудеться тут у суботу, 12-го травня ц.р., Шкільна Рада прохає директорів шкіл Українознавства цього ж дня — припинити навчання в Ню Йорку і околиці, щоб дати молоді можливість взяти масову участь в цій зустрічі.

ЗСА ЗАСТОСОВУЮТЬ 5 КРИТЕРІЇВ ЩОДО ПОВ'ЯЗАННЯ ПРАВ ЛЮДИНИ ІЗ ЗАКОРДОННОЮ ПОЛІТИКОЮ

Вашінґтон. — Минулого тижня заступник державного секретаря Воррен Кристофер, відповідаючи на запити членів Комісії Палати Репрезентантів, заявив, що уряд президента Джіммі Картера застосовує 5 критеріїв-принципів щодо прав людини, коли пов'язує цю справу із загальним веденням закордонної політики. Згадана конґресова Комісія в 1976-му році виготовила Додаток до закону відносно допомоги, який зазначує, що „поліпшення стану прав людини є однією з головних цілей закордонної політики З'єднаних Стейтів Америки".

Речники Білого Дому признали, що Кристофер оприлюднив ці критерії тому, щоб заперечити твердження критиків у Конґресі та серед американського загалу, що, мовляв, теперішній уряд „непослідовний" у застосуванні критеріїв щодо прав людини, бо трактує деякі держави різно від інших.

Воррен Кристофер потвердив, що Вашінґтон використовує різні методи, щоб добитися поліпшення стану прав людини, залежно від країни і обставин. Наприклад, часами американський уряд застосовує „позакулісову дипломатію", щоб осягнути свою ціль, а часами воліє користуватися публічною критикою відносно нарушення прав людини урядом тієї країни. Усе залежить від того, який підхід обіцяє найбільший успіх.

Щодо самих 5-ох критеріїв відносно прав людини, які мають вплив на закордонну політику ЗСА, то Кристофер окреслив їх так:

1) Якщо уряд даної країни постійно порушує права своїх громадян, то ЗСА дають військову чи іншу допомогу тій країні тільки тоді, коли ця країна конечно потрібна Америці за союзника зі стратегічної точки зору, тобто, якщо Америці загрожувала поважна небезпека, коли б та держава не дістала американської допомоги. Однак, навіть, якщо збройні сили тієї країни одержують військову допомогу, то її не дістають поліційні та інші чинники, які найбільше пов'язані з нарушенням прав своїх громадян.

2 Америка ніколи не здержує економічної допомоги, наприклад, харчових продуктів, які йдуть безпо-

(Закінчення на стор. 4)

Сенатор Рібікоф не кандитуватиме на четверту каденцію

Вашінґтон/Гартфорд. — Демократичний сенатор Абрагам А. Рібікоф із Коннектикату заявив минулого четверга, 3-го травня, що в 1980 році не кандидуватиме на четверту 6-річну каденцію до Сенату ЗСА, бо бажає „відпочити і вести порівняльно нормальне життя".

Сен. Абрагам А. Рібікоф

Рібікоф, який раніше був членом Палати Репрезентантів, губернатором Коннектикату та членом кабінету президента Джона Ф. Кеннеді, став сенатором 1963-го року. Він належить до ліберальної вітки Демократичної партії й протягом останніх кількох років мав значний вплив у тій партії, серед демократичних законодавців, як теж на політичну ситуацію в стейті Коннектикат.

З уваги на те, що Рібікоф не кандидуватиме в 1980-му році, вже кілька демократів заявило охоту зайняти його місце в Сенаті, а саме: конґресмени Кристофер Додд і Тобі Моффет, як теж Джозеф Ліверман, лідер Демократичної більшости в стейтовому сенаті. Є також багато можливих республіканських кандидатів на місце Рібікофа, але покищо вони формально ще не заявили своєї кандидатури.

У квітні гуртові ціни знову зросли

Вашінґтон. — Департамент праці інформує, що протягом квітня гуртові ціни знову збільшилися, того разу на дев'ять десятих відсотка. Впродовж березня і лютого ті ціни зростали по одному відсотку.

У квітні найбільше зросли ціни на нафтові продукти, зокрема бензину та оливу для огрівання будинків. Натомість ціни на харчові продукти дещо впали.

Урядові економісти та спеціялісти з приватного сектора, хоча вказують, що квітневий зріст в гуртових цінах є найменший в цьому році, то все ж таки підкреслюють, що якщо гуртові ціни зростатимуть подібним темпом, як в першому кварталі цього року, то ті ціни в кінці 1979-го року зростуть на 11,5 відсотка. Зріст в гуртових цінах передбачає майбутній зріст в роздрібних цінах по крамницях.

Уряд президента Картера вважає, що ціни на харчові продукти „вже устабілізувалися", принаймні на наступних кілька місяців, але побоюються, що ціни на інші продукти далі зростатимуть. Речники Білого Дому заявили, що зокрема Рада стабільности платень і цін, яку очолює Альфред Кан, має посилити свою діяльність на протиінфляційному фронті.

Появились перші підсумки всесоюзного перепису населення в СССР

Москва. — Совєтське пресове аґентство ТАСС поінформувало, що Центральне статистичне управління СССР опублікувало перші підсумки всесоюзного перепису населення. За станом на 17-го січня 1979 року чисельність населення СССР становила 262 мільйони 442 тисячі чоловік. Таким чином, — говориться далі в повідомленні ТАСС, — в порівнянні з дореволюційним періодом населення зросло на 99,4 мільйони осіб.

У періоді між двома переписами — 1970 і 1979 років — приріст відбувався у „стабільному темпі". У середньому за рік населення збільшилося на 0,92 відсотки, а це вище, як твердить ТАСС, чим у багатьох капіталістичних державах. Для прикладу, совєтське аґентство подає, що у ЗСА населення збільшувалось на 0,85, а у Великій Британії на 0,10 відсотка в рік.

З попередніх підсумків перепису виходить, що тепер зросло населення у східніх районах СССР. Це, мовляв, сталося „в результаті економічної політики партії і держави, які звертають особливу увагу на розвиток продуктивних сил цих районів — будівництво БАМ, ряду великих паливно-енерґетичних і промислових комплексів, викликали приплив робітників і спеціялістів у Сибір і на Далекий Схід. Помітно зросло, наприклад, населення в Тюменській області, де створені і розвиваються підприємства по видобуванню нафти і газу".

Очевидно, ТАСС не подає, яким коштом збільшилось населення в цих районах СССР.

Збільшилось також міське населення із 136 до 163,6 мільйонів. Цей процес, — згідно з оцінкою Центрального статистичного управління СССР, — „цілком зрозумілий і закономірний". Він почався після закінчення Другої світової війни і особливо бурхливо проходив у періоді перших п'ятирічок, коли здійснювалася індустріялізація. Статистика також відмічує, що вже за совєтської влади в СССР збудовано 1,174 міста. Тепер в Совєтському Союзі є 18 міст з населенням мільйон і більше осіб.

Совєтський Союз, як відомо, третя країна у світі за чисельністю населення. Статистичне управління нараховувало понад 112 мільйони чоловіків і 140 мільйонів жінок. Таким чином, на 100 чоловіків припадає 114 жінок. Начальник ЦСУ СССР Л. М. Володарський відзначив, що докладні дані перепису в територіяльному розрізі про розподіл населення за статтю, віком, національністю, мовою, рівнем освіти, станом, розміром родин та іншими познаками якраз тепер розробляються за встановленою ЦСУ програмою.

В Українській ССР нараховано за переписом з 1979 року 49 мільйонів 757 тисяч населення. В 1970 році було 47 міл. 126 тисяч. Щоб оминути закид, що східні республіки неспівмірно зростали і, що це сталося коштом насильного виселення населення, наприклад з України, Білорусі, Балтийських й інших республік, ЦСУ каже, що „населення більшости союзних республік зростало, головним чином, за рахунок природного приросту".

Совєти плянують вислати військові частини до Афганістану

Вашінґтон. — Речник державного департаменту заявив в середу, 2-го травня ц. р., кореспондентам, що Совєтський Союз плянує вислати до сусіднього Афганістану свої військові частини для допомоги тамошньому прокомуністичному урядові, який не може дати собі ради з антикомуністичними партизанами. В інтерв'ю з кореспондентом нюйоркського щоденника „Дейлі Нюз" неназваний речник Державного департаменту мав заявити, що Адміністрація президента Джіммі Картера переконана, що Совєтський Союз, помимо великого риску перетворення війни в Афганістані у „другий В'єтнам", все одно вишле свої війська до цієї країни, не бажаючи зрезиґнувати з впливів і використання тамошніх баз для тиску на Іран, Пакістан й інші країни в цьому районі. Крім цього СССР не може допустити до упадку уряду президента Нур Могаммеда Таракі з престижевих мотивів. Як відомо, мусулманські партизани і члени антикомуністичного руху спротиву є вже сьогодні настільки сильні, що афганістанська армія не може дати собі з ними ради і не може охоронити кільканадцять тисяч совєтських громадян, які в різному характері, переважно як військові дорадники, перебувають у цій країні. Декілька сот совєтських громадян уже загинули в наслідок боротьби партизан з регулярними частинами армії.

Західні розвідчі органи інформують, що в Афганістані тепер перебуває біля 3,000 совєтських військових дорадників, які не тільки займаються перевишколом афганістанської армії, але також керують воєнними операціями проти партизан, а навіть, як твердять французькі кореспонденти, очолюють поліційні станиці і допомагають місцевій владі терором зміцнювати свою владу. „На мій погляд, — заявив речник Державного департаменту, — СССР вже розпочав висилку військових частин до Афганістану". Військові спеціялісти в Пентаґоні відкидають можливість перетворення Афганістану у „другий В'єтнам" з тієї простої причини, що афганістанські комуністичні правителі і їхні совєтські протектори вестимуть безоглядну політичну і військову акцію, знищуючи безпощадно опозицію, як це було в деяких країнах Африки.

Західні чинники підтверджують, що совєтські жертви в Афганістані є дуже високими, бо, як подано у звідомленнях, партизани особливо жорстоко розправляються із совєтськими громадянами, знаючи, яку ролю відіграла і відіграє Москва в їхній країні. Яке становище до цієї справи займе Вашінґтон й інші країни Заходу покищо невідомо.

ЗАКЛИК

до всіх членів Українського Народного Союзу та до всіх українців доброї волі

Браття і Сестри!

Завдяки Вашим намаганням постійно пригадувати справу Валентина Мороза перед правлячими колами ЗСА;

Завдяки вашій наполегливій праці й вашим молитвам за його звільнення зі совєтської в'язниці,

Валентин Мороз сьогодні є з нами у вільному світі — і він здоровий!

Валентин Мороз передає вам свою подяку й вдячність за ваші заходи в справі його звільнення, і сподівається, що вже незабаром він зможе висловити вам цю вдячність особисто.

Інформуємо вас, що ваш Український Народний Союз взяв на себе повне піклування над В. Морозом так, як ви цього хотіли б, щоб ваш Головний Екзекутивний Комітет і Головний Уряд це зробив.

Надзвичайно важливо, щоб кожен з вас написав листа до президента Джіммі Картера, до його спеціяльного асистента в справах крайової безпеки Збіґнева Бжезінського, до державного секретаря Сайруса Венса та до ваших сенаторів і конґресменів, висловлюючи вашу радість, вдячність і подяку за їхні заходи у справі звільнення Мороза. Зробіть це сьогодні. Прокажіть тим провідникам, що українці — це вдячний нарід.

Виславши листи, приготуйтеся до дальшої дії. Наша праця щойно почалась. Ще багато українських дисидентів перебуває у совєтських в'язницях, а український нарід все ще далі в неволі.

Головний Екзекутивний Комітет
і Головний Уряд Українського
Народного Союзу

Американська преса широко інформує про звільнення В. Мороза

Джерзі Сити, Н.Дж. — Після обширних звідомлень крайових телевізійних сіток і радіових станцій про приїзд до ЗСА Валентина Мороза і чотирьох інших дисидентів у наслідок виміни за двох совєтських шпигунів, передові американські щоденники подали довші інтерв'ю з ним, в яких інформують про подробиці його перебування в мордовських концтаборах, про обставини його звільнення та про його погляди й переконання.

Бюра Головної Канцелярії УНСоюзу не закривались, починаючи від понеділка, 30-го квітня, коли до Головного Екзекутивного Комітету, зокрема до головного предсідника д-ра Івана Флиса і головного секретаря Володимира Сохана, почали зголошуватись репортери і кореспонденти телевізійних станцій і передових газет з проханням улаштувати зустрічі-інтерв'ю з В. Морозом. І так з понеділка минулого тижня короткі монтажі про Мороза передали телевізійні станції СіБіЕс та еНБіСі, а нюйоркські щоденники „Ню Йорк Таймс" і „Дейлі Нюс" опублікували довші статті у своїх виданнях з вівтірка, 1-го травня.

В результаті таких же інтерв'ю такі відомі щоденники, як „Вашінґтон Пост" (зі суботи, 5-го травня) і „Чікаго Трибюн" (з неділі, 6-го травня) опублікували довші статті, в яких з'ясовано головні погляди В. Мороза про правозахисний рух в Україні, про його стримління до усамостійнення України та про переконання Мороза, що це усамостійнення — невідкличне.

Найчастіше газети наголошують наступне твердження Мороза: „Питання самостійности України — це не питання принципу, а питання часу". Пояснюючи ширше та подаючи деякі специфічні приклади, Мороз вказує, що тоді, коли шестидесятники боролись за збереження української мови, культури, традицій тощо, українські дисиденти 1970-их років поставили питання відокремлення й незалежности України „ясно й невідклично".

Крім інформацій про Мороза, американські газети також подали деякі факти про Україну та про українську громаду в ЗСА й інших країнах вільного світу. Згадуючи про пляни Мороза прийняти пропозицію Гарвардського університету стати викладачем при Українському Науковому Інституті, газети підкреслюють, що цей Інститут уфундувала українська громада коштом понад 3-ох мільйонів долярів. Деякі статті великих щоденників передруковували меншого маштабу газети в різних містах ЗСА.

ЮРІЙ СТЕФАНИК ДОПОВІДАТИМЕ ПРО ОЛЕНУ ТЕЛІГУ

Ню Йорк, Н. Й. — Редакція „Нашого Життя" та Об'єднання Українських Письменників в екзилі „Слово" у суботу, 12-го травня ц. р., в год. 5-ій по полудні спільно влаштовують Літературний Вечір, присвячений пам'яті Олени Теліги. Доповідь на тему: „Великий мир Олени Теліги" прочитає літературний критик Юрій Стефаник, гість з Едмонтону, Канада. У другій частині вечора Лариса Кукрицька і Володимир Лисняк прочитають поезії Олени Теліги.

Повторення доповіді Юрія Стефаника відбудеться у неділю, 13-го травня ц. р., у Філядельфії старанням Літературно-Мистецького Клюбу і ОУП „Слово".

ВИСТАВКА О. МАЗУРИКА ПРОДОВЖЕНА

Ню Йорк, НЙ. — Мистецька виставка образів мистця Омеляна Мазурика з Парижу, яка відбувається в Галерії ОМУА при 136 2-га евеню, продовжена до середи, 9-го травня включно. Виставку можна відвідувати щоденно від год. 6-8 вечора. Від п'ятниці, 11-го травня твори Мазурика і Арки Оленської-Петришин виставлятимуться у Пластовому Домі у Філядельфії.

Субота, 12-го травня 1979, год. 1:30 по полудні

ЗУСТРІЧ В. МОРОЗА З УКРАЇНСЬКОЮ МОЛОДДЮ І ГРОМАДЯНСТВОМ в НЮ ЙОРКУ

(Браєнт парк, 6-та евеню і 41-ша вулиця)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Терщаковець і Євген Федоренко (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії).

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Небезпечний реалізм

Поїздка французького президента Жіскар д'Естена до Москви увінчалася підписанням договору із сімома пунктами (угодами). Французькі коментатори по-різному оцінюють ці угоди. Деякі з них уважають, що франко-совєтський діялог приносить користь лише Москві, бо в СССР нічого на змінилося, зокрема в галузі прав людини. Вони звертають увагу на совєтську небезпеку, на збільшення воєнної потужности СССР, на негативні наслідки „детанту" та на небезпеку „фінляндизації" Европи, якщо Франція буде занадто слухати-сугестій Москви.

Але урядові кола, значна частина преси й прилюдної опінії підтримують політику франко-совєтського діялогу з таких мотивів: якщо ніхто не хоче війни, то треба організувати відносини між конкуруючими державами так, щоб ці відносини були якнайбільше раціональними і забезпечували детант. Такою була політика де Голя і Франція хоче її продовжувати, вважаючи, що стабільність ситуації в Европі є конечною для збереження миру, який є корисним для Франції й Росії.

Цю політику французи називають реалістичною. Її формулюється на основі двох міркувань. З одного боку, мовляв, на протязі 25 років СССР доволі широко відчинився по відношенні до решти світу і франко-совєтський діялог сприяє цьому процесові. З другого боку, на думку французів, Франція повинна обороняти свої власні інтереси, свою безпеку та інтереси Західньої Европи.

Іншими словами, французи уважають, що справа топтання прав людини в СССР і „численні разючі аспекти совєтського світа" є прикрою справою, але „було б неконсеквентно", якби французький уряд не брав до уваги основних інтересів Франції, та інтересів міжнародної співпраці і миру.

Такий реалізм французької політики, який подібний до звичайного національного егоїзму, є дуже небезпечний. У сьогоднішній політичній ситуації в світі думати лише про себе не можна. Не можна теж вести таку політику, яка оживляє і скріплює владу країни,що поневолює інші народи і змагає до їхнього знищення. Це не лише не морально, але така політика межує з звичайним цинізмом. Чому говорити про свободу, якщо нею мають користуватися лише „вибрані" народи, а інші нехай мучаться, бо „і так ми безсилі"? Ніхто не вимагає, щоб західні потуги виповіли негайно війну Москві. Але вони мають багато інших можливостей, щоб довести до визволення поневолених народів. Французька й англійська імперії розпалися не лише в наслідок боротьби поневолених країн, але і тиску міжнародної опінії та різних дипломатичних заходів, в тому й почерез ООН.

Теперішній франко-совєтський договір говорить, що, щоб оминути війну, Франція й СССР стверджують їхнє прив'язання до застосування в Европі Гельсінкських угод, як ось наприклад, про мирне полагодження спорів, пошану незалежности, нерушимість кордонів, невмішування у внутрішні справи тощо, тоді як по відношенню до Азії цей же документ передбачує також „право кожного народу розпоряджати вільно своєю долею".

Постає питання: а чому ж Україна не має права розпоряджати своєю долею?

Такі договори є корисними для збереження російсько-совєтської імперії, яка є постійною загрозою не лише для миру, але і для свободи народів світу, і джерелом постійних напружень. А така політика є далекою від того, чого сподіваються поневолені народи.

Я. Гайвас

ЧОМУ МОСКВА ЗВІЛЬНИЛА В. МОРОЗА?

(Спроба аналізи)

Такої радости, як з приводу звільнення з совєтських катівень В. Мороза і „видворення" його у вільний світ вже давно в нас не було. Ця радість обхопила всіх, а найбільше низи нашого громадського загалу, тих чесних робітників і колишніх селян, колгоспників, людей тяжкого труду і простих глибоких почувань. Хто був присутній на виступах В. Мороза і зустрічах з українською громадськістю — у Філядельфії, Бавнд Бруку, Українському Народному Союзі — той бачив щирі і гарячі сльози в багатьох людей, які не мають змоги брати активної участи в нашому громадському житті, які далекі від нашої політики, але в серцях яких наша твердая правда. Бо й справді, оце перед нами всіми появився живим, хоч у жалюгідному, навіть загрозливому фізичному стані, смертник ч. 1, людина, яку потужна совєтська машина рішила знищити за всяку ціну за її погляди, моральну поставу, за її віру в українську людину, в її найвищі вартості та в український нарід і його невмирущість. Не вдалися большевикам усі дотепершні заходи зломити В. Мороза. Ні понад десяток років тюрми, ні каторга, заслання, підступні акції знеславлення не дали бажаних ними наслідків. Дійшли вони до кінця у своїх брудних і брутальних заходах.

А для нас усіх, і в краю, поза залізною заслоною взагалі, і в цілому світі В. Мороз став символом тих, що безстрашно станули на захист свого народу, а в першу чергу тих, що власне за це опинилися в тюрмах, концтаборах, на засланні, а їх родини позбавлено праці і хліба, позбавлено людських умов життя. Як вони живуть, то нам не треба ніяких слів, бо ніякі слова не скажуть краще як його сіре, споневіране лице, яке кожному говорить про сірість совєтських тюремних стін, як знівечене тіло, яке на межі видержливости... Так всі вони виглядають; тільки гляньте на нього і побачите, що несе зі собою совєтська система! Тільки що тепер уже не могли вони поставити його за своєю традицією „під стінку", ані підступним стрілом у потилицю позбавити життя. Завдяки його постаті і нашим заходам він став відомою постаттю у всьому світі.

Вслід за безмежною радістю з приводу появи між нами В. Мороза постає питання: як це так, що людину, яку ворог заприсягся знищити, він же сам випустив її за кордон, у вільний світ? Як ясно, що ми це довго не будемо мати повної відповіді, не знатимемо деталів, але вже сьогодні, проаналізувавши обставини, ми можемо дійти до деяких заключень.

І так уже на вступі треба ствердити, що очевидно совєтська система не почувається такою сильною і такою зухвалою, як це було колись, може ще недавно. Вправді ми ще чуємо з різних трибун і читаємо в „правдах" і „ізвєстіях" численні барабанні заяви про потугу, передовість Совєтського Союзу, про непереможність „доблесної" червоної армії, про „залізних чекістів", але це вже тільки ширма і маска, за якою скривається занепокоєне обличчя і почуття безсилля, та свідомість, що для рятунку треба шукати нових, дотепер не вживаних заходів. Не почуття сили, а почуття безсилля змусило Москву звільнити В. Мороза.

Це не перший випадок звільнення політичного в'язня большевиками. Чимало таких прибуло останньо за кордон. Але останній випадок п'ятох, серед яких був і В. Мороз, зовсім інакший як дотеперішні. Бо на самому вершку розв'язували цю проблему. Знаємо, що з боку ЗСА сам президент Картер безпосередньо займався нею, а з боку СССР, очевидно, Брежнєв. І тому, зрозуміло, у їхніх рішеннях обов'язували інші норми, як там, де рішали люди нижчого рівня. Тут „на вершинах" ішли понад тими комбінаціями й застереженнями, що їх мають люди Андропова, в руках яких усі ці справи. Це й пояснює значною мірою незвичайність цієї події.

Але чому Брежнєв і його найближчі рішилися на такий немилий їм крок? Вони ж знали, яке негодування, збентеження викличе цей крок серед їхніх підвладних, а найбільш серед тих „залізних чекістів", які є головною опорою їхньої влади. На це між іншими зложилися такі чотири причини:

1 СССР за всяку ціну потребує дальшого зближення з ЗСА, дальших договорів, особливо підписання SALT II, американської допомоги в технології і ...грошах. А перш усього СССР мусить зробити все можливе, щоб вирватися з того зашморгу, в який Брежнєв і компанія всунули свою голову. А трим зашморгом є Китай.

2. Мировий договір з Японією, майже необмежена співпраця між ними, нормалізація стосунків з ЗСА, а вслід за тим господарська, технічна і науково-технологічна допомога Китаєві, врешті кредити... А з тим підтримка Китаю у його конфлікті з СССР, то ж і є чим турбуватися. ЗСА і союзники на заході, Китай і Японія на сході — це смертельні кліщі для СССР. Роз-

(Закінчення на стор. 4)

К. Крупський

НАУКА ІСТОРІЇ НЕ ВИЗНАЄ ЛЕҐЕНД ЗА ПРАВДУ

На одній індексовій карті картотеки за предметом книжок у денверській публічній бібліотеці п. з. „Україна" я побачив напис англійською мовою „Жиди в Україні, гляди під „жиди". Мабуть, якась нова книжка про жидів в Україні, подумав я собі, але коли поглянув до картотеки під „жиди", то побачив, що мене спрямовано до дуже добре відомої мені книжки Савля С. Фрідмана — „Погромник — убивство Симона Петлюри", що була опублікована в 1976 році в Ню Йорку. Мені навіть доводилося звернути увагу на цю книжку в статті „Провокативна книжка" („Свобода", 2 вересня 1977 року, число 191), а в минулому році проф. Лев Шанковський, у його довгій серії статтей, друкованих в англомовній „Америці", довів, що згадана вище книжка написана без достатнього знання предмету, та що автор інтерпретує порушені історичні події крізь призму упередження і ненависти до українців і що тільки це дозволило авторові допуститися фальшування подій. І тому ствердив Л. Шанковський, — цієї книжки Фрідмана ніяк не можна визнати науковою, а тільки протиукраїнською агіткою, яка лише затроює відносини між українцями і жидами.

Для тих наших читачів, які досі не мали можливости запізнатися з названою книжкою Фрідмана скажу коротко, що її автор явно очорнює історичні події найбільше дорогі кожному українському патріотові, бо як метою боротьби українського народу, яку очолював Богдан Хмельницький, так і метою боротьби українського народу, що її очолював Симон Петлюра, не були погроми жидів, а виною і святою метою тієї боротьби було визволення українського народу з-під гніту займанців України.

Безумовно, що ця пригода в бібліотеці болюче мене вразила. Невже ж така очорнююча книжка має об'єктивно інформувати американського читача про українсько-жидівські відносини? Це дуже несправедливо і зі шкодою для українців, так і для жидів, а зокрема для тих жидів, які живуть і житимуть в Україні. Бо хоч сьогодні український нарід ще не має своєї державної незалежности, а проте відносини між українцями і жидами в Україні тепер дуже відмінні від тих, які існували перед і після повстання Хмельницького.

Здається, що найвища пора глянути і проаналізувати ці відносини справедливо, без емоцій і задиркуватости, бо ними угробити український нарід вже не вдасться нікому. Живемо в кінці XX сторіччя, а не в добі Хмельницького чи навіть в дореволюційному часі російської імперії. Сьогодні українському народові вже непотрібні посередники, родо бо посередників вже споневолить свої і це посередництво не є таким жорстоким, яким воно було 350 років тому.

Не з вини українського народу жидівське посередництво залишило неприємний спогад в українсько-жидівських відносинах, але поминув цього вже пора обом сторонам залишити тільки для історії ті прикрі спогади і не уживати їх для сіяння ненависти в добі страшних проблем перенаселення світу, браку енергії, а навіть чистої води і повітря.

Жиди дуже шанують своїх предків, але жидівські автори, коли пишуть про українсько-жидівські взаємини, немов думають, що українці не мають права шанувати своїх предків, або що українці є вже зовсім вихолощені з такого шляхетного почуття як пошана до своїх предків. У цьому ці всі автори дуже помиляються, бо сьогодні навіть в Україні під комуністичним пануванням українці не перестали шанувати своїх предків і напевно їм гидко, коли вони довідуються про те, що жиди і дальше продовжують зневажати українські історичні постаті, представляючи їх як дики садистів.

Український нарід зазнав впродовж історії багато кривд від своїх сусідів і також, силою обставин, від жидівських посередників у час гноблення українського народу поляками.Зазнав кривд і від большевицької влади, в органах якої було теж чимало жидів, в тому і під час страшного голоду, який знищив понад 6 мільйонів українського населення. Але українці не обвинувачують за це окремо жидів і вони вміють прощати.

Наведу конкретний приклад того, що українці вміють прощати кривди. Цілими сторіччями татари завдавали українському народові страшенних шкод в майні і людях. Це були напади хижацькі злочини і терпіння нашого народу було дуже гірким. Як скаргу до Бога наш нарід створив багато жалісних пісень, які дожили нашого часу. Якщо хтось не вірить моїм „націоналістичним" словам, то нехай перечитає собі книжку французького інженера Вільгельма Боплана п. з. „Описи України". Сьогодні українські борці правозахисного руху без всякого застереження виступають в обороні татар не тому, що українські інтелектуали не знають про ті довголітні хижацькі дії предків сьогоднішніх татар, але тому, що сьогоднішні татари не повинні відповідати за вчинки їхніх предків.

На жаль, зовсім інакше поступає велике число жидівських авторів. Вони не перестають морально пацифікувати українців, і як з логіки виходить, тільки тому, що українці вже більше не хочуть бути рабами як були перед і після Хмельницького. Дуже дивна гуманість, етика і релігійність деяких тих жидівських авторів з яких дехто ще й уважає себе науковцем, а ми уважаємо, що наука це правда, а не емоційні та дуже тенденційні наклепи, якими ті автори так часто обкидують українців.

Цікаво, що теперішні українці повинні робити, щоб вдоволити жидів. Цілковите промовчування з нашої сторони означало б погодження з неправдою та безпідставними закидами, чато кидаными в нашу сторону, а заперечування закидів жиди дальше уважають „українським націоналізмом". От біда, ніяк не вдоволиш деяких людей.

Уже після згаданої пригоди в публічній бібліотеці мені довелося перечитати книжку „Історія жидів" д-ра Хаїма Потока. Ця книжка була опублікована в 1978 році. З передмови автора до його цінної та елегантно виданої книжки довідуємося про те, що його батько прибув до ЗСА з Польщі після Першої світової війни, а його тесть (до його автор висловлює пошану за інтелігентність і знання мов) прибув з Одеси після революції.

[Продовження буде]

Єв. Берловський

НЕ ЛУКАВТЕ!

(Із серії — Вечірні рефлексії...)

Було колись. Понад 325 років тому гетьман України Богдан Хмельницький повірив у чесність прихвостнів лукавих і їх царя московського. Переконав своїх полковників і в Переяславі підписав з ними, як рівний з рівними угоду. Тепер кажуть, що підписав угоду „на вічну злуку з Москвою". Невже? Невже така на вічну злуку? Чому? Нащо? Не знав, як своїм народом керувати без московської допомоги? Чи може не вірив у сили власного народу і його здібности самостійно дбати про свою долю?

Багато, ой як багато, тут чому?

Московська влада від тих часів вимагала і вимагає сьогодні, щоб всі трубіли тільки про вічну злуку! А вже особливого старання прикладає таки нова влада, що по трупах трударів, ошуканих царями та керенськими прийшла і по цей день править, примноженими землями нової імперії. Нові можновладці та ними створена нова кляса поневолювачів на місце колишньої аристократії, тепер, як ніколи ще з особливим старанням намагається переконати, що у Переяславі сталась злука. І неабияка злука, а на віки вічні.

Переяславська Рада рятуючи Україну від зазіхань польського феодалізму і хижацьких нападів татар і турків, не врятувала українського народу від нової неволі. Про це, до речі, говорять зокрема представник нової кляси Микола Бажан у своїй статті „Навіки разом" („Правда", 17 січня 1979): „Україна після Переяслава під владою російського царату несла весь тягар соціяльного і національного гніту поміщицько-феодального ладу". Але далі, перестраховки ради, щоб ніхто не подумав, що тепер не гірше, цитує свого вождя Леніна, який, мовляв, казав, що — „При єдиній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдности про неї не може бути й мови".

Цитати цитатами, а дійсність дійсністю. Якщо Україна справді така вільна, то чому ж вона платить життям своїх синів і дочок за ту вільність? Скільки з волі володарів ленінської держави загинуло невинних людей? Аж страшно стає, коли подумаєш, що їх десятки мільйонів. Чи може ми брешемо? Ні, не брешемо. Бо коли порахувати втрати в часи революції, в часи штучного, Московою створеного голоду, а потім у війнах в Монголії, Фінляндії та проти гітлерівських окупантів та додати втрату приросту через голод і ці жертви, то не треба бути і академіком від статистики, щоб нарахувати мільйони. Ось якою вільною стала Україна!

Отакі дальші наслідки Переяславської угоди. І коли думаєш про неї мимохіть напрошується питання — Чому з нагоди річниць цієї угоди НЕ ПУБЛІКУЄТЬСЯ ТЕКСТУ САМОЇ УГОДИ? Чому народ України і всі інші народи, включно з російським, не мають змоги прочитати пунктів цієї угоди, цього документу про „возз'єднання" і „злуку"?

Колись лукавили царі та їх прихвостні. Тепер нові часи прийшли. Влада, народна, як пишуть комуністичні ідеологи. Вона вміло ховає від українців правду про переяславську угоду. Правду ховає також і від російського народу про цю угоду.

Народна приповідка каже: „Брехнею світ об'їдеш, але назад не вернешся!"

Народи дозрівають і прозрівають. І лукавим не допоможуть ані старі клічі, ані нові гасла.

Нові доби час надходить. І буде їй на радість всім народам. І без лукавства і лукавих.

Михайло Кушнір

РОЗДУМИ ПРО СУСПІЛЬСТВО Й ЖУРНАЛІСТИКУ

[3]

Про те, які широкі й глибокі підстави особистости народу здепоновані в душі одиниці свідчать не тільки соціологія і загальний практичний досвід, але й уява поетів, яка відкриває інтуїтивно найглибші істини життя. Треба під цим кутом зору уважно, слово по слові, прочитати „Кобзаря" Т. Шевченка. Не буду тут робити аналізи, кожний зробить це сам. Хочу тільки звернути увагу на те, що Шевченко висловив у ньому свою душу, драматичний спазм свого сумління в критичній для народу добі. Було це в часі, коли народ утратив зовнішній державний зв'язок, що робив з нього зорганізовану особовість. По мазепинській катастрофі народ відчув потребу видобути з себе моральну організаційну силу. Шевченко перший відчув драматичність цього зусилля, побачив заграву нової епохи в житті України й українця, що бере долю батьківщини на своє сумління, на безпосередню суверенність народу. Свідомість нашого народу опинилась завдяки Шевченкові на вершку, завдяки вразливості й уяві його сумління. З цих вершин вже ніхто нашої свідомости не стягне.

Чим відрізняється національне сумління, як виразник душі одиниці, від усіх інших духових зобов'язань? Відрізняється почуттям, що людина є клітиною вищого організму, який зв'язаний з нею спільною долею, це значить, що це сполучення долею є органічне, а не якесь хвилеве. Найвищою інстанцією для громадянського сумління не є сучасна опінія, що постає для популярного вжитку біжучої хвилини. Національне сумління є етичним органом, здвигненним на вжиток історії, а історія з тієї ідейної вершини безперервним типом життя, в якому теперішність — тільки ментальна точка для нашої свідомости. Ледве дається подумати, а вже є минулим, втягненим у майбутність. Національне сумління є вразливе в своєму почутті відповідальности зарівно за минуле народу, як і за його майбутнє.

І це важливий момент в проблемі журналістики. Журналіст не є слугою якоїсь „актуальної" опінії, але є інструктором і виховником, щоб в кожній біжучій хвилині була історіотворчою, це значить керувалася національним сумлінням.

Коли б ми з цієї елементарної вимоги зробили в теорії чи в практиці якунебудь поступку, то ми мусіли б погодитися на факти, що інституцію преси вживалося б на послуги довільно обраної опінії, чи то в стислішому засягу середовищ (окремі міста, околиці, провінції), чи то окремих суспільних або товариських груп, клік, мафій, навіть на особисті послуги потентатів, узурпаторів влади, кондотьєрів, врешті на послуги чужих агентів, що шукають оперття в опінії якоїсь групи.

Журналістична служба мусить бути виразником найпростішого, природного патріотизму, того патріотизму, який діячеві дає кваліфікацію: pater patriae. Патріотизм називаю природним психічним стосунком до середовища, бо це є стосунок органічний, коли всі інші суспільні стосунки можуть бути тільки умовними, випливати з калькуляцій, користи або бути виконуванням під батогом.

Патріотизм як психічний факт, даний під владу сумлінню, не вимагає жадного узасаднення, так, як стосунок до найближчої родини. Він є стосунком, що дає сумлінню максимум певности як почуття правди, бо він є природним батьківським інстинктом людини, отже є загальний, а в добрій культурі організує всі дари людини (розум, почування і волю) в одну непоступливу силу.

Патріотизм є загальною силою, бо він корениться в найглибшому шарі душі — в любові до життя; йому дають санкцію родинні почування, релігія, етика, суспільна користь, честь, особиста гідність, національна гордість.

Патріотизм спричинює таку монолітність духа в національній суспільності, що про справи нації може радити кожночасно найбільш освічений з простолюддем усім інтелектуальним багатством якого є те, що я раніше говорив про справу антиципації в природі. Воно виступає тут у всій повноті. Всі наші надії і розрахунки на простолюддя, як на захист народу, надії, які оживляли нашу духовість в XIX сторіччі, базувались на вичутті цього закону.

Тривалою ідеєю журналіста, як публіциста і мислителя, повинно бути втримування зв'язку і порозуміння між патріотичною елітою нації і верствами, що мають життьові інстинкти, сповнені живучости. Найнебезпечнішим для національного духа є ті стадії розвитку, в яких людина, занедбуючи сумління, шукає оперття в мудруванні

* *
*

Я говорив дотепер про матеріял, в якому журналістика працює, а саме: про психіку людини в двоф шарах, одиниці і суспільства, і про слово, як засіб психічної комунікації. Але це все служило для характеристики журналістичної професії. Найвищою кваліфікацією письменника, а особливо відповідального журналіста, є повнота його людства. Він мусить передусім заслуговувати на назву людини, такої, якій ніщо людське не є чуже, більше навіть: яку все, що людське, пориває. Не може бути журналістом той, хто, якого не володіє велика цікавість життя й уххання цього ж життя — цікавість з приводу ухкання. Журналіст з пустим серцем, який керується тільки цікавістю, щоб вдоволити цікавість інших, є звичайним пліткарем, цокотухом, до того ж циніком. Отже, можемо говорити поважно про журналіста, маючи на думці, що вона затруднює людей із серцем, людей етичних і ідейних, людей, які заслуговують на назву національних письменників.

Журналістика, як функція духового життя збірноти, є дією, є заняттям, що прибирає стільки видів, скільки їх є в самому житті, яке я вище порівнював із грою морської стихії. Немає теж загального *предметного* означення тієї професії. Треба триматися поняття тієї професії психологічно вказівкою підметности цього заняття, а саме тією, що це заняття належить до духових категорій, процесів чинного типу. Журналіст — як я сказав — є *діячем*, який для своїх завдань вибрав шлях письменства.

Яке він займає місце в розкладі занять тієї професії — це справа похідна. Легше було тут знайти речеву дефініцію, чим є референт подій (репортер), чим публіцист, чим редактор, чим редакційний техник, кореспондент, фейлетоніст і ін. Однак, спільна загальна риса тих усіх занять надає тій галузі письменства характер суспільного чину. Як ця риса позначається в письменницькій продукції?

Журналіст може мати всі інтелектуальні кваліфікації вченого гуманіста, але коли цей останній у методі своєї наукової праці мусить придержуватися засади ствердження *того, що є*, і чому так є, то природі публіцистики такого становища не вистачає: вона мусить висказатися в напрямі: *як повинно бути*. Звідси походять роблені публіцистам закиди тенденційности, які випливають з літературних непорозумінь. Але який же це був би діяч, що не хотів би чогось, не старався внести корисні зміни в життя?

Життя усі люблять і досліджування ведуться з трьох сторін, бо є тільки три суб'єктивні становища досліджників. Одні досліджують життя інтелектом, другі з суттєвого становища, захоплені його красою (мистецтво), але найповажніший стосунок до життя диктується *волею*, волею зробити його щасливим і ліпшим. Журналіст належить до цієї останньої категорії.

Я згадав вище, чим відрізняється бачення журналіста (публіциста) від бачення ученого. Воно відрізняється також від бачення белетриста. Мистець-письменник намагається видобуть з явищ життя найістотніші знамена, для чого йому потрібна інтуїція поетичної уяви, а опісля він змагає (і в цьому його мистецтво) показати світові цю істотність речі в *символічному*, навіть алегоричному образі. Журналіст займає супроти факту *практичне* становище. Його цікавить кожне індивідуальне явище, його симптоматичність і значення для життя суспільства.

Творчість, яку тут охоплює засягом письменства,

(Закінчення зі стор. 3)

Вшанували команданта

Станиця ч. 6 Українсько-Американських Ветеранів Ірвінгтону Н. Дж., в своє 32-річчя існування, спеціяльним бенкетом, відзначила свого команданта Володимира Боднара. Володимир Боднар ветеран Американської Армії, народжений тут в Америці, добре володіє українською мовою, є членом парафії Української Православної Церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді Н. Дж., бере участь у церковному хорі та є активним у громаді. Мало того Володимир Боднар є англомовним секретарем у місцевому Відділі Нюарк-Ірвінгтон філії УККА та допомагає в праці інших організацій.

У суботу, 9-го грудня 1978 року в залі української православної церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., Управа Станиці (пост) ч.6 командантом якої є Володимир Боднар, вшанувала свого команданта, як того, який багато прислужився до зросту і авторитету та вивів свою станицю із відсталих до одної з найбільш організованих, дисциплінованих та пристосованих до нових умов життя — військової організації.

Як знаємо, до українсько-американських ветеранів належать переважно українці, частина яких є, зокрема їхні жінки, що не добре, а може й зовсім не розуміють української мови, тому у більшій мірі все переводилось в англійській мові, але атмосфера відчувалась рідна, українська.

Започатковано вечір традиційним коктейлом, що тривав від год. 7-ої до 8-ої год. вечора.

Офіційну частину вечора розпочато точно о 8-ій год., коли то тостмайстер адьютант Станиці ч.6, Герольд Зейдер запросив до головного столу о. настоятеля церкви Св. Вознесіння Івана Наконечного, голову Відділу УККА Нюарк - Ірвінгтон, Н. Дж., проф. м. Цяпку та представників ветеранських організацій інших станиць. Головною постаттю був командант станиці, Володимир Боднар, який сидів посередині стола.

На поклик сурмача та відповідної команди адьютанта, на залю вояцьким маршем було внесено прапори: зоряно-американський і українсько-ветеранський. Всі комбатанти були у своїх військових одностроях. Тут же, стояли на струнко, було проспівано американський гимн та вшановано пам'ять членів, що померли.

Відкрив програму адьютант Г. Зейдер, який у своєму слові високо оцінив працю свого команданта, вказавши на зріст та здисциплінованість її членів, що саме сталося за командування команданта Володимира Боднара. Він сердечно, від імени членів Станиці, подякував йому за його віддану працю. Один із членів Управи станиці Володимир Вигера підніс командантові Станиці — відзнаку: именну таблицю з відповідним написом. Володимир Боднар сердечно подякував ініціяторам цього вечора та всім присутнім, яких було до 150 осіб, за їхнє таке доброзичливе і гуманне до нього ставлення.

Гучними оплесками, стоячи, а після спонтанним співом „Многая Літа" зустріли присутні виступ команданта 6-ої Станиці Українсько - Американських Ветеранів Володимира Боднара.

На запрошення тостмайстра церемонії п. Зейдера о. Іван Наконечний двома мовами: українською і англійською прочитав молитву і поблагословив щедро приготовлений обід, приготуванням якого займалися члени Станиці: Іван Драган, Віктор Романишин і Ярослав Мельничук.

Під час обіду промовляли: д-р Юліян Бемко, проф. М. Цяпка від місцевого Відділу УККА, староста церковного хору, в якому співає Володимир Боднар, Іван Самчук, водночас врučивши йому відповідний дарунок, адьютант Г. Зейдер, член станиці В. Вигера та інші. Всі вони складали свої сердечні привіти і побажання невтомному працівникові на ветеранській та інших ділянках праці командантові Володимиру Боднароді.

За столами, гарно удекорованими квітами та іншими прикрасами, що їх зробили жінки ветеранів, крім членів станиці ч.6 були представники від інших, дальших станиць, як з Пассейку, Джерзі Сити, Байону, Пенсильванії та представники громадських і політичних організацій: місцевого Відділу УККА, Української молоді Північної Америки, Українського Народного Союзу, Українського Братського Союзу, Українського Народного Дому в Ірвінгтоні і Джерзі Сити, Українсько-Американського Демократичного Клюбу — повіту Ессекс, Українсько-Американська Демократична Організація Гудсонського повіту, Українсько-Американського Республіканського Клюбу, Н. Дж., Об'єднання Прихильників Державного Центру Української Народної Республіки, Українські Ветерани католицької церкви св. Івана Христителя з Нюарку, Сестрицтво Св. Івана Христителя, представники від Парафіяльного Уряду, Братства і Сестрицтва на чолі з о. І. Наконечним Церкви Святого Вознесіння в Мейплвуді, Н. Дж., та члени церковного хору, в якому співає В. Боднар. Всі вони вітали команданта Ветеранської Організації Володимира Боднара,

На всі привітання і побажання В. Боднар склав свою сердечну подяку, а о. І. Наконечний, до парафії якого належить Ювілят, сказавши відповідне слово до нього і до всіх присутніх, закінчив цей офіційний вечір молитвою.

Салют. Сурмач заграв на трубі. Наказ адьютанта. Всі стали наструнко, а прапороносці вийшли зі своїми прапорами.

Відтак настала хвилина відпруження. Оркестра станиці, вийшовши на сцену, заграла ще декілька пісень, а пізніше вся заля проспівала колядку: „Бог предвічний народився". На залю вийшов командант В. Боднар з дириґентом хору церкви Св. Вознесіння п. Харченком і разом у двох почали співати дует: „Де згода в сімействі", до співу яких включилися усі присутні.

Пізніше члени станиці ч.6 виступили в інсценізації: „Прихід Святого Миколая до станиці". В цій інсценізації головну ролю св. Миколая грав п. Мельничук, а команданта, який давав наказ", що і який дарунок належить дати тому чи іншому ветеранові виконував сам командант п. Володимир Боднар.

Їхній дотеп як на сцені, так і на залі, вміле керівництво вечором, добрий буфет внесли велике задоволення не лише для ветеранів, що відзначали свого команданта, а й для всіх присутніх. Імпрезу закінчено відспіванням українського національного гимну.

К. Степовий

РОЗДУМИ ПРО...

(Закінчення зі стор. 2)

зрозуміла в своїй єдності, коли дамо їй спільний знаменник: життя. Філософія є його рефлексією, поезія, повість, драма — виявленням цього життя, журналістика і публіцистика — ствердженням, виясненням і директивою. Вивищення чи сепарування двох перших категорій творчости від третьої — не дасться узасаднити зі становища філософії життя. Бо що з того, що наукова чи мистецька мисль ставить собі самостійну ціль утривалити свій твір у тривалій конструкції, яка має монументальну, безумовну вартість, правди чи краси? Публіцистична мисль — певно — різниться від тих, бо пущена на хвилю життя, сама для себе не існує, це правда. Але чи вона гине? Бо що ж є тривалішого над життя? Вона вертається, щоб появитися в тих же пам'ятниках науки чи мистецтва, а самостійно створює твір може найтриваліший з творів — велику й живу статую з одної брили, якою є цивілізована нація.

Немає, отже, провалля між ділянками духової творчости, особливо в письменстві. Чимало українських поетів і письменників були журналістами. Іван Франко — видатний прозаїк, поет, драматург, літературознавець, фолкльорист і історик — був водночас журналістом і публіцистом. Одна з найбільших постатей сучасної України, творець оцієї „статуї з одної Брили" — Дмитро Донцов — конструював своє діло на публіцистачному варстаті з матеріялу наукової думки, — філософії, при найбільшому напруженні уяви, яка дана поетам.

Жадна наукова чи літературна академія не має такої поліції, яка заборонила б публіцистові передіставатися по своє добро в їх ділянки, бо публіцист, свідомий стихії життя, мусить шукати співдії всіх ділянок духової творчости і всім творцям пригадувати: „memento vivere".

Наука гордо протиставиться публіцистам, але на кивок будь-якого узурпатора влади над життям радо працює над витворюванням засобів нищення цього життя. Мистецтво потрапить з погордою відвернутися задом до сівачів історіотворчих ідей. Але обидва ці поступовання, науки й мистецтва, мусять бути предметом пильної уваги й опіки з боку публіцистики, щоб вони ужиттєздатнювалися і не обертали життя в цвинтар.

Добро життя, добро нації.

Духовне життя суспільства домагається опіки. Не дасть йому її вповні держава зі своїм законодавством і адмінастрацією. А втім, і законодавство й адміністрація потребують опіки. А саме потрібна опікунська національна мисль, що йде зсередини і надає життю суверенним способом розвоєвий напрям і ідейний поштовх. Тій мислі нації повинна йти з допомогою фізична й механічна організація національної держави. Унапрямлююча праця тієї мислі, що пронизує всі ділянки внутрішнього життя нації, повинна бути згідно поділена між суспільством і державою.

Законодавство, свідоме значення гасла „salus rei publicae", мусить дбати про те, щоб у кожній хвилині і в кожному випадку було відомим, де індивідуально оце „salus" лежить. Тому, що на цей ужиток цивілізація віддала пресу і письменство, держава має обов'язок турбуватися про те, щоб письменство могло належно виконувати свої завдання. Важко вичислити тут ті обов'язки. Для прикладу наведу концесіонування пресових видавництв. Титул видавця повинен бути празнаний тільки тим одиницям і установам, які вилеґітимують своє підприємство щодо чистоти суспільних і моральних задумів, саме з того, що справді оце „salus" є основою задуму. Тут рішальний голос повинна мати опінія добре думаючих людей, а особливо журналістична асоціяція. Самого наміру підприємця тягнути зиск з письменницького ремесла не досить. Добре зорганізована журналістична асоціяція мусить дбати про забезпечення пресі належного буття, опіки й поваги, мусить мати голос усюди там, де публічне добро є предметом нарад. Ця асоціяція повинна сполучати всі ділянки письменства в одне тіло, хоч кожна з цих ділянок може мати свої спеціяльні організації.

Не буду входити в подробиці. Йдеться про те, щоб для добра українського життя зробити все, що є в суспільній силі, щоб піднести стан духового життя в лоні журналістичної професії, яка, як я сказав на початку, є тепер одною з найбільш відповідальних професій.

1. Д-р Юліян Вассиян: Одиниці й суспільство, Торонто, 1957.
2. Д-р Дмитро Донцов: Дух нашої давнини. Прага, 1944.
3. William McDougall: The Group Mind, 1920.
4. William McDougall: An Introduction to Social Psychology, 1932.
5. Д-р Антін Княжинський: Дух нації, 1959.
6. D. Kreck and R. S. Crutchfield: Theory and Problems of Soviet Psychology, 1948.
7. M. Scheler: Zur Idee des Menschen, 1919.
8. F. Elbner: Das Wort und die geistige Machte, 1952

ПОМЕР СВ. П. С. МАКАРЕНКО

Лос Анджелес, Каліфорнія. — Дня 7-го травня 1979 р. в Лос Анджелесі, Каліфорнія, після довгої і тяжкої недуги, помер артист маляр св. п. Сергій Макаренко, народжений 10 січня 1904 р. на Чернігівщині, Україна.

ПОДЯКА

В суботу, 30-го грудня 1978 року, померла далеко від Рідного Краю і одинокого Брата з Родиною

бл. п.

МАРІЯ ДОНЦОВА
з дому САС-БАЧИНСЬКИХ

Цією дорогою складаємо сердечну подяку Родині, Приятелям і Знайомим, що прийшли попрощати Покійну в дорогу без вороття.

Щиро дякуємо Отцям з церкви св. Юра за похоронні відправи і Панахиди в церкві і в похоронному заведенні Петра Яреми.

Сердечно дякуємо 64-му Відділові Союзу Українок Америки, якого членки відвідували Покійну під час довготривалої недуги.

Вп. П. М. Даниш, за виголошення прощальної промови від Союзу Українок Америки.

Вп. П. У. Старосольській, за велику поміч моїй племінниці Ірені Гошовській в полагоджуванню всіх формальностей, за влаштування Жалобних Сходин Союзу і відправлення Панахиди в сороковий день смерти Покійної.

Вп. П. Лідії Бурачинській, за виготовлення реферату на Жалобних Сходинах Союзу Українок Америки.

Сердечно дякуємо Вп. П. Д. Степаняк, за прощальні слова від себе і всього Жіноцтва згуртованого в Об'єднанні Жінок Оборони Чотирьох Свобід України і за зложення вінка.

Подяка належить також Проводові ОУН, за зложений вінок.

Від щирого серця дякуємо моїй Племінниці Ірені Гошовській, за довголітнє піклування нашою Незабутньою Сестрою і Тетою, не дивлячись на втрату часу і кошти.

Молимо Всевишнього, щоб мав Вас Усіх в Своїй опіці.

В нашому смутку потішає нас те, що Покійна спочине поруч нашої Незабутньої Мами і Бабуні.

ВОЛОДИМИР САС-БАЧИНСЬКИЙ з Родиною

Австралія

З великим смутком повідомляємо Родину, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 5-го травня 1979 р. відійшов у Вічність, на 83-му році життя, наш Найдорожчий ТАТО І ДІДУСЬ

бл. п.

ГРИГОРІЙ ГАРМАШ

ПАНАХИДА у понеділок, 7-го травня 1979 року у похоронному заведенню Петра Яреми, 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН у вівторок, 8-го травня 1979 р., о год. 9:30 рано до церкви св. Юра, а відтак на цвинтар Mount Olivet в Maspeth, N.Y.

Горем прибиті:

дочка — СТЕФАНІЯ
зять — ВОЛТЕР
внучка — МАРІЯ АННА ВАДУЦЬКА

Ділимося з Побратимами і всією Українською Громадою сумною вісткою, що дня 1-го травня 1979 року відійшов у Вічність, Адм. сотник 8-го Чорноморського полку, 3-ої Залізної Дивізії Армії УНР

бл. п. ВОЛОДИМИР СТЕФАНОВИЧ

народжений 21-го липня 1893 року на Волині, Україна.

•

Опечаленій Родині, висловлюємо наше щире співчуття.

Управа СУВА
і Братство Залізних

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ліди Залізняк-Залуцької

нашої Незабутньої Товаришки і змагунки б. Українського Студентського Спортового Клюбу (УССК) відбиванкової панки у Мюнхені, Німеччина, складають на український сиротинець у Бразилії 50.00 долярів:

Віра Моканюк-Кушнір, д-р Ліда Паньків-Ляшевич, Люба Бурак-Ричок, д-р Богдана Свистун-Рівес і Марія Бич-Юркевич.

•

Чоловікові Покійної д-рові Романові Залуцькому і Дітям висловлюємо глибоке співчуття.

ПОДЯКА

У глибокому смутку, після втрати нашої Найдорожчої і Незабутньої ДОЧКИ, СЕСТРИ І БРАТАНИЦІ

бл. п.

ЛІДІЇ А. ДИКУН, B.Sc.

студентки другого року медицини на Торонтонському Університеті, що відійшла у Вічність на 23-му році життя, 4-го квітня 1979 року, цією дорогою висловлюємо нашу найсердечнішу подяку:

За відправлення Панахиди, Служби Божої і похоронних обрядів: о. митратові П. Хоминові, о. деканові І. Сиротинському, о. М. Харині, о. В. Шараневичеві і о. О. Ґошулякові. Ми невимовно вдячні о. деканові І. Сиротинському за зворушливі і глибокозмістовні проповіді під час Панахиди і прощальні слова над домовиною в церкві.

Зокрема дякуємо Членам церковного хору церкви св. Миколая під дириґентурою проф. І. Ковалева, що співом звеличали жалобні відправи в церкві.

Щиро дякуємо за почесну стійку старших пластунок Торонтонської Станиці під час Панахиди.

Сердечну подяку складаємо Друзям і Знайомим, які чисельно прибули, щоб своєю участю в похоронних відправах віддати Покійній Лідії останню прислугу.

Особливу подяку складаємо: деканові і професорові медичного факультету та всім студентам другого року медицини, які своєю численною участю в Панахиді і похоронах звеличали пам'ять Покійної Товаришки та відпровадили Її на Вічний Спочинок. Безмежно ми Їм вдячні за Їх ініціятиву створити стипендійний Фонд імені Покійної Лідії, щоб діяв як живучий пам'ятник для Неї на Факультеті медицини Торонтонського Університету.

Дякуємо сердечно за прощальні промови: д-рові Цурковському від Українського Лікарського Товариства і студентці Ґ. Романюк від товаришів студій Покійної.

Сердечно вдячні Паням Приятелям: С. Кунинець, С. Федорович, Н. Пачковській, Л. Яблонській, М. Макарик, М. Ващук, М. Янішевській, М. Спольській, Д. Турчиневич, М. Марущак і І. Стецик за моральну піддержку в хвилині нашого найбільшого болю і смутку і за приготування похоронної тризни в нашому домі.

Складаємо щиросердечну подяку Всім, які зложили вінки і китиці квітів, висловили співчуття особисто або листовно і склали пожертви на добродійні цілі.

•

Замість квітів в пам'ять

бл. п. Лідії Дикун

жертвували на:

Видавничий Фонд Енциклопедії Українознавства	$1,010.00
Пресовий Фонд „Юнака"	702.00
Патріярший Фонд	415.00
Разом	$2,127.00

•

Хай Милостивий Господь нагородить Вас Всіх за те — Своїми щедрими ласками, а наше щире Українське Спасибі буде Вам подякою від нас.

Родичі — МАРГАРИТА І ОСТАП
Брат — Д-р РОМАН ДИКУН
Стрийко — Д-р БОГДАН ДИКУН

ІНТЕРВ'Ю В. МОРОЗА НА АРҐЕНТИНСЬКІЙ ТЕЛЕВІЗІЇ

Валентин Мороз і Любомир Думановський, який перекладав на еспанську мову інтерв'ю Валентина Мороза із кореспондентом Хуаном Абрагамом Лярена — арґентинської телевізійної станції каналу 13 в Буенос Айрес.

ЧОМУ МОСКВА...

(Закінчення зі стор. 2)

ломити їх, або хоч розтягнути треба за всяку ціну і тому СССР готовий ту ціну заплатити.

3. Фермент в СССР. „Моноліт", яким мав бути СССР, перестав бути під кожним оглядом монолітом. Не дописали доктрина, система, партія і люди при кермі. А до того людина і народи домагаються щораз голосніше своїх прав. Дотепер Москва пробувала всіляких засобів і всі не дописали. Запроторених у тюрму за їхні погляди і думки заступають другі, довкруги національних діячів поодиноких народів щораз більше гуртується молодь, приходять нові, які проріджену лаву виповнюють. Як колись у добі „Весни народів" так і тепер національний ренесанс, ламаючи неймовірний спротив старого режиму, пробиває собі шлях. Всі дотеперішні засоби не дописали, отже треба шукати інших, ось яка конечність перед большевиками!

4. Україна. Україна відроджується, а її активним символом став в'язень В. Мороз. Знищити його? Це найлегше, в СССР наємні руки завжди для цього знайдуться, а совість у червоних вождів не заговорить бо вони її не мають. Але буде герой і мученик. Буде ім'я, що стане взором для інших, закликом для найкращих, віхою, яка показуватиме шлях другим... Та ж у Владимірській тюрмі, догоряючи у важкій голодівці, на грані смерти він був пострахом імперії! То ж чи не краще позбутися його? Спалений на кострі Джіордано Бруно ще до сьогодні освічує шлях у майбутнє...Отже мабуть, здавалося їм, таки краще живим виспустити, може вдасться ще в якийсь спосіб використати. Ану ж може це викличе в декого зміну настроїв, може притупить хоч трошки незламність незламних, та може посіє якісь нові сподівання, викличе ілюзії? Чому не спробувати? Коли навіть такі рафіновані й удосконалені Москвою засоби, як провокації серед в'язнів, інтриги й наклепи не мали бажаних наслідків... Чому таки не спробувати?

І спробували! І помилилися. Це ми напевно можемо сказати, бо за нами роки досвіду в боротьбі з ними, за нами важкі проби, які ми перейшли і ніякі, навіть найбільше рафіновані маневри, нам не страшні. А тепер ми, як і ввесь світ, наочно переконалися в слабості і безвихідности СССР. І переконалися, що треба тиснути, вдаряти, треба безперервними, невсипущими заходами виривати з большевицьких катівень інших.

ЗСА ЗАСТОСОВУЮТЬ...

(Закінчення зі стор. 1)

середньо до населення даної країни, навіть якщо уряд цієї країни нарушує права людини.

3) Уряд ЗСА „присвячує підставову увагу" трьом категоріям прав людини, які здобули міжнародне визнання, а саме: особистим, економічним та політичним правам.

Між іншим, ряд коментаторів підкреслює, що тут не згадано преважливої категорії, а саме, національних прав.

4) Найбільш ефективним способом поліпшити стан прав людини в даній країні — це використати всі дипломатичні, тобто „позакулісові заходи", а крім того використовувати можливість припинення економічної чи іншої допомоги, щоб добитись своїх цілей.

5) Рішення відносно питання, чи надати даній країні допомогу дуже часто залежать від факту, чи в тій країні існує тенденція в бік поліпшення стану прав, ніж від самого стану тих прав в даний час.

Заступник державного секретаря Кристофер вказав, що згадані критерії-принципи доказують, що підхід уряду президента Картера до питання прав людини і пов'язаною з ним закордонною політикою є „досить гнучкий", тобто підхід і методи залежать від ситуації та умовин в даній країні, як теж від міжнародної ситуації.

Ансамбль „Каменярі"

Досягнення нашої молоді цікавлять нас усіх. Ми пильно слідкуємо за нею, тішимося кожним добре поставленим кроком у її ході до повної зрілости в усіх напрямках життя. Ми спостерігаємо, як молодь ставить все більші вимоги до себе. Коли ще 10-15 років тому головна вимога була вчитися, щоб здобути фах, а на шляху до того пройти виховні й навчальні українські щаблі, то сьогоднішня молодь стверджує: це мало. Вона те, що здобуває, відразу ж хоче примінити, (так би мовити, скапіталізувати), його, цупко тримаючись за рвучку течію американського життя, не відриваючись від національного-рідного. Виростає нова молодь, яка по дорозі до здобуття професії виявляє себе більш яскраво вже не категоріями обмежених умов української громади, а категоріями американських спроможностей та вимог сьогоднішнього дня. Ця нова молода людина не чекає чи їй хтось дасть матеріяльну базу для осягнення поставленої мети, вона сама її здобуває. Те, що раніше йшло в забуття, марнувалося, (як довголітнє навчання гри на фортепіяні, співання в хорах, сольоспіви на учнівських імпрезах тощо), сьогоднішня молодь намагається перетворити у музично-вокальні здобутки з моральним і матеріяльним успіхом.

Одним з таких яскравих здобутків української молоді є інструментально-вокальний ансамбль у Детройті, який зорганізувався два роки тому. Після довгого й вдумливого шукання, назвав себе іменем славного поетичного твору Івана Франка „Каменярі". Разом з іменем, своєрідно, перебрали на себе й національну ідею цього твору, ставлячи перед собою завдання плекати українське мистецтво пісні й танцювальної музики, продовжувати його на еміграції, творити нове на його базі, шукати нового звучання його, ідучи з духом часу.

Їх в ансамблі п'ятеро. Всі вони діти наших батьків, які уважно й жертвенно виховували їх в українському дусі. Вони — добрі учні, вчаться, вчилися або успішно покінчали Школу Українознавства, вчаться або закінчили українську середню школу Непорочного Зачаття, були або є членами Пласту, активні учасники різних спортових ланок. Навчалися грати на музичних інструментах, співають у шкільних та церковних хорах і дуже талановиті — троє із них компонують свої власні речі.

Найстарший — Роман Скипакевич має 22 роки — кінчає Вейнський університет, (робить ступень бакалавра з психології). Він музичний керівник ансамблю „Каменярі" розписує партитури, робить музичні аранжування, провадить проби та керує ансамблем. Має добру музичну підготову: 15 років вчився грати на скрипці, 8 років грав у шкільній оркестрі української середньої школи Непорочного Зачаття, брав участь у різних ансамблях камерної та сучасної музики й тепер сам вчить грати на різних інструментах. В ансамблі грає на скрипці, гітарі, мандоліні, комплексі барабанів та бубнів, а крім того, виступає також як соліст. Успішно компонує нові речі на слова українською та англійською мовами, як „Моя єдина" та інші.

До ансамблю „Каменярі" належать: Андрій Стасів та Юрко Стасів 16-річні брати — близнята, (від них вийшла ідея створення цього ансамблю), і брати Скорупи Тарас — 16 років та Мирон — 14 років — всі вони ще учні української середньої школи Непорочного Зачаття. Андрій і Юрко Стасів 9 років навчалися грати на фортепіяні, а Юрко ще й три роки на гітарі. Обидва мають талант до компонування. Вальс скомпонований Андрієм, ансамбль виконує з успіхом. В ансамблі Андрій Стасів грає на електричному фортепіяні, електричних органах і завідує клявіатурою, Юрко Стасів — на електричних органах та ритмічній гітарі, Тарас Скорупа — на гітарі та на комплексі барабанів і бубнів, а Мирон Скорупа — на басі. Грати на цих інструментах вони вчилися 5 років у Р. Скипакевича.

Надзвичайне в цьому ансамблі є те, що відразу задумано поставити його на професійний рівень із гнучкістю й спроможністю, яка характерна новітнім добрим американським групам цього роду. Закуплено на кільканадцять тисяч відповідні інструменти доброї якости та технічне устаткування, (дехто з них, як брати Стасеві, купив собі інструменти за власні, ними запрацьовані, гроші), узглядненo вокальну частину ансамблю: кожен член його мусить не лише добре грати, але й співати — на п'ять членів є аж три солісти, крім Р. Скипакевича співають сольо ще Т. Скорупа та А. Стасів.

Професійним технічним керівником „Каменярів" є інженер звукозаписування Марко Ігор Тоган — він же й адміністративний керівник. Його фахове передавання звуку через відповідну апаратуру заважує дуже багато.

Крім того ансамбль має технічних помічників: Степан Стасів, Михайло Сніжик, Іван Блись.

Треба відзначити велику ролю батьків, які дали їм духову підтримку у тяжких початках, переконливу заохоту й допомогу у всьому, що лише могли дати при організації ансамблю.

Цього року детройтська громада захоплена, а у великій мірі й здивована, слухала ансамбль „Каменярі" на Маланчиній забаві, що її влаштував Пласт. Багато з присутніх, (на залі було зі 600 осіб), вперше зустрілися з цим ансамблем. Враження зробив він дійсно чудове. Гарне виконання і багатий різноманітний репертуар: від традиційних західньоевропейських вальсів, танґо, фокстротів і т.д. аж до наймодерніших танків включно з „диско денс". Українські народні танки надавали специфічної кольоритности. Багато найкращих сучасних пісень з України талановито й цікаво заранжовано на танки, а нові речі написані членами ансамблю були певною атракцією. Вокальне виконання добре, а молоді, з дещо хлоп'ячим тембром, голоси звучать свіжо, радісно світло, мило й своєрідно настроєво. Найголовнішою ж, і особливо цінною, рисою їхнього інструментально-вокального виконання є пульсуючий ритм у кожній речі. Прикмета, яка має велику вагу для танків всіх родів. Естетичний зовнішній вигляд ансамблю, як і їхня витримана культурна поведінка, робить гарне враження.

Ансамбль „Каменярі" працює над собою систематично й наполегливо. Ентузіязму й плянів має багато. Головним своїм завданням ставить: піднятися до найвищого можливого рівня — бути найкращим, або одним з найкращих українських інструментально-вокальних ансамблів в Америці, а осягнувши цього рівня награвати платівки, служити українській громаді в кожній потребі. Ансамбль вже має за собою виступи на престижевих громадських імпрезах для збирання фондів на українську середню школу, Український Культурний Центр, на будову якого вже склали грішми 200 дол. (а зобов'язалися скласти 300), на Різдвяні Свята обійшли з колядою у супроводі інструментів українську громаду, колядуючи на нашу школу.

Їхня мета й мрія — бути не лише інструментально-вокальним ансамблем для різних імпрез і нагод, а плекати й продовжувати українське мистецтво легкої музики на чужині.

Марія Гарасевич

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

В СССР зростає число розводів

Москва. — Совєтське пресове аґентсво, покликуючись на статистичні дані поміщені у журналі „Робітниця" інформує, що в Совєтському Союзі розводиться тепер біля 30 відсотків молодих подруж. Соціологи добачають причину такого стану в тому, що молоді люди недостатньо приготовані до подружжя. Крім того, в СССР майже відсутнє полове виховання; немає також фахової літератури. Причиною уважають нерівний поділ обов'язків між чоловіками й жінками. Жінки мусять виконувати часто, побіч своєї професійної праці, всю домашню роботу, а крім того їм припадає велика частина виховних обов'язків. Чоловіки в СССР, на думку соціологів, дуже мало цікавляться хатніми справами і з погордою до них відносяться.

ВАЛЕНТИН МОРОЗ...

(Закінчення зі стор. 1)

травня о год. 1:30 по полудні у Браєнт парку біля головної бібліотеки (між 5 і 6 евеню) відбудеться зустріч української молоді й громадянства з Валентином Морозом, у якій передбачено: слово В. Мороза, дефіляда молоді, похід до Даґгамершилд пляза (49 вул. і 1-ша евеню), маніфестація тощо.

Пізніше у своєму виступі В. Мороз щиро закликав усіх до цієї зустрічі, бо він покищо не має змоги відвідувати українських громад з огляду на інше навантаження.

Відповідаючи на привітання, Мороз висловив свою радість, про зустріч з представниками керівних чинників УККА, бо ця центральна політично-громадська установа являється символом української єдности. „Дехто намагався розбити нашу єдність і робить це сьогодні", — заявляв В. Мороз підкреслюючи важливість об'єднаної дії українців на поселеннях у вільних країнах світу в користь визволення українського народу, бо Україна продовжує іти дорогою Голготи. Він висловив признання нашим піонерам, які дали початок українського життя у цій демократичній країні, зорганізували УН-Союз та інші організації, згадав про велику духову силу наших людей, про український духовний потенціял, який є фактичною нашою силою у розсіянні. В. Мороз дякував усім тим, які голодували разом з ним, які протестували проти совєтських знущань, йшли під совєтські амбасади і місії тощо. „Один звільний український дисидент — це дуже мало, треба домагатись більших концесій для українців; треба демонструвати, пікетувати, робити рух, нехай знають, яку силу має український націоналізм", — піднесено нагoлошував Валентин Мороз під рясні оплески приявних. „Будьмо собою, маймо партії, але хай це буде запорукою ферменту, а не роз'єднання", заявляв Мороз кажучи, що плятформою для консолідації може бути рух для звільнення українських політичних в'язнів. Діймо під гаслом: „Смерть імперії — свобода Україні!". Він закликав при тому передавати любов до України нашим дітям і молоді, бо продовження боротьби є конечною.

Коротко вітав В. Мороза Є. Івашків від 100-тисячної української громади Ню Йорку, після чого мгр І. Базарко представив багатьох чолових репрезентантів — адв. А. Яримовича (КУК Канада), ред. І. Кедрина з дружиною, адв. М. Пізнака, Й. Лисогора з дружиною, ред. В. Косика з Европи, д-ра Б. Футея і мгр Ліщинецького з Клівленду, мгр І. Рожанковську, Христину Навроцьку, Славу Рубель, д-ра Р. Борковського, д-ра Я. Падоха з дружиною, Стаху Гойдиш (новообрана голова КПС), ред. О. Кузьмович, мгра Є. Гановського, ред. Я. Гайваса, адв. Р. Гуглевича, інж. Р. Раковського, Стефанію Букшовану, Дарію Степаняк, М. Ковальчина, п-во Полчій, д-ра Р. Дражньовського, Р. Данилюка, Б. Тодоріва, мгра М. Щудлюка, О. Калиника, п. Семенка, інж. Б. Федорака та інших, які підходили до В. Мороза і вітали його з приїздом від репрезентованих ними організацій. Всі інші, після формального закінчення програми, підходили до гостя і вітали його від себе і своїх організацій чи установ.

Перша зустріч членів Екзекутиви і Крайової Ради УККА закінчилась у пізніх пополудневих годинах і кожний з учасників виніс з неї непроминаючі спогади із зустрічі з людиною, яка стала символом української визвольної боротьби.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АННА ЧАВЛЮК, членка УНС Відд. ч. 219 Т-ва ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., померла 2 листопада 1978 р. на 85-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1941 р. Полишила в смутку 3 дітей: Віллями, Марію і Йосефину. Похорон відбувся 6 листопада м. р. на цвинтарі Hollywood Memorial Park, Union, N.J.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Юрів, секр.

КАТЕРИНА ВЕСЕЛИК, членка УНС Відд. ч. 45 Т-ва Любов у Филядельфії, Па., померла 26 листопада 1978 р. на 90-му р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1915 р. Полишила в смутку 2 дочки Софію і Ольгу. Похорон відбувся 30 листопада м. р. на цвинтарі св. Марії в Факс Чейс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

КАТЕРИНА КАЧМАР, членка УНС Відд. ч. 140 Б-ва св. Михаїла в Yongstown, Ohio, померла 1 грудня 1978 р. на 85 р. ж. Нар. в Україні і стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку сина Миколая. Похорон відбувся 4 грудня м. р. на цвинтарі Calvary, Youngstown, Ohio.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІЛІЯ БАРДАШЕВСЬКИЙ, член УНС Відд. ч. 316 Т-ва УНДім в Рочестері, Н. Й., помер 30 січня 1979 р. на 85-му р. ж. Нар. в с. Обельниця, п. Рогатин, Україна і став членом УНС в 1924 р. Похорон відбувся 2 лютого ц. р. на цвинтарі Holy Sepulchre в Рочестері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Попович, секр.